

Usuteadusliku Ajakirja artiklite esitamise ja vormistamise juhend

Kaastööd esitatakse e-posti teel [tegevtoimetajale](#). Soovitatav formaat on MS Word .doc või .rtf. Haruldasmate šriftide ja märkide kasutamise puhul on soovitatav lisada PDF-fail. Kaastöödele peavad olema lisatud autori kontaktandmed. Artiklite soovitatav pikkus on 40 000 – 60 000 täheruumi / ca 8000 sõna (koos tühikute ja joonealuste ja bibliograafiaga).

Võõrkeelsete artiklite keeleline toimetamine toimub pärast eelretsenseerimist. Keeletoimetaja leidmise ja töö tasustamise eest vastutab autor.

Artikli vormistamine

Artikkel algab pealkirjaga, mille pikkus ei peaks ületama 8-9 sõna. Sellele järgneb autori nimi ja võõrkeelne kokkuvõte (abstrakt) pikkusega kuni 800 tähemärki (tühikutega) / 100 sõna. Abstrakt algab artikli pealkirja võõrkeelse tõlkega ja peab edasi andma artiklis tõstatava põhiküsimuse või -probleemi, ära mainima selle, kuidas probleemi uuriti, ning osutama jõutud tulemustele. Abstraktile järgnevad 3–5 võõrkeelset märksõna artiklis käsitletavate põhiteemade, kontseptsioonide või ideede kohta. Artikli lõppu lisatakse bibliograafia.

Artiklit *ei alustata* alapealkirjaga (Sissejuhatus vms). Kasutatakse *ainult ühe tasandi* alapealkirju. Alapealkirju *ei nummerdata*.

Tekst peab olema tehniliselt võimalikult vähe kujundatud. Mitte kasutada poolitamist, tugevat leheküljevahetust, tabulaatorit teksti paigutamisel ja lõigu alustamisel, keskele paigutatud pealkirju jms. Esiletõstmiseks kasutatakse paksu kirja (peamiselt nimed, kui on vaja) ja kursiivi (peamiselt tsitaatsõnad).

Tsitaadid (*resp.* tekstinäited) peavad olema täpsed, sõnasõnalised, ja artiklis kasutatavas keeles. Vajadusel võib originaalkuju lisada joone alla või sulgudesse teksti sees. Kui on oluline teksti sisu, mitte täpne sõnastus, on mõttekas pigem refereerida kui tsiteerida. Tsitaadist sõnade väljajätmist tähistatakse punktidega ja suuremaid väljajätte (üks lause või rohkem) väljajätumärgiga [—]. Pikemad tsitaadid ja keelenäited (üle kolme rea) esitatakse jutumärkideta, eraldi tekstiplokkina (lõiguna). Kui autor pole kindel, kas toimetus saab aru, et vastav tekstiplokk kujutab endast tsitaati, võib sellekohase märkuse lisada teksti kommentaarina.

Heebrea, kreeka, sanskriti, araabia vm eksootilisi tähestikke on soovitatav translitereerida ladina tähestikku.

Heebrea keele transliteratsioon

Heebrea konsonantide transliteratsioon:

' b g d h w z ḥ ṭ y k l m n s ' p ṣ q r ś š t

Masoreetse heebrea keele vokaalid: _ a , ā (, qāmeṣ ḥāṭūp o) , e , ē . i ' o , u

Koos *mater lectionis*'ega: ḥ , â , ı , âw , ê , ê , î , ô , û

Ḥāṭep-vokaalid: , ö , ä , ǣ , ə (mobile) , a (pataḥfurtivum)

Dageš lenet ei märgita, *dageš fortet* märgitakse kahekordse konsonandiga.

Vanakreeka keele transliteratsioon

a b g (või *n*) *d e z ē th i k l m n x o p r* (või *rh*) *s t y* (*u* täishäälikuühendites) *ph ch ps ō*

Spiritus asper it tähistab *h*.

Kui kasutatakse heebrea ja kreeka tähestikku, on soovitatav kasutada fonti Times New Roman.

Araabia keele transkriptsioon/transliteratsioon

' *b t ṭ ġ ḥ ḫ d ḍ r z s š ṣ ḍ ṭ ṣ ʻ ğ f q k l m n h w y*

Lühikesed vokaalid *a, u, i*; pikad vokaalid *ā, ū, ī*

Artiklite assimilatsioon tuuakse esile.

(Naissoo) tunnus *tā'* *marbūṭa* märgitakse lühikese *a'*ga ja genitiivi konstruktsioonis *-at*.

Piibli tsiteerimisel on tõlke väljaanne artikli autori valida, kuid kindlasti tuleb sellele väljaandele viidata. Piibli kirjakohtadele viitamisel on soovitatav kasutada selle väljaande lühendussüsteemi. Kui artikli autor on originaalist tõlke ise teinud, siis tuleb see ära märkida.

Artiklis võib kasutada **lühendeid**. Vajadusel võib artikli lõppu paigutada lühendite nimekirja, nt kui autor on oma kitsamal erialal tuntud teatmeteostele ja sarjadele viitamisel kasutanud vastavaid lühendeid. Üldkasutatavaid lühendeid (nimekiri „Eesti õigekeelsussõnaraamatus”) sinna ei panda.

Märkused ja kommentaarid esitatakse tekstis joone all jooksvas numeratsioonis. Kommentaarides olevad viited allikatele vormistatakse sama süntaksi alusel nagu põhitekstiski.

Viitamine

Usuteadusliku Ajakirja viitamissüsteem järgib Chicago Manual of Style'i (CMS) [author-date](#) süsteemi. Tekstisestest viidete puhul tuuakse ära autori perekonnanimi ja teose ilmumise aasta, mis eraldatakse lehekülje numbritest komaga (Rohtmets ja Pamphilius 2024, 430–433). Kui publikatsioonil puudub daatum, lisatakse aastaarvu asemele ladinakeelne lühend *s.d.* (*sine datum*).

Kasutatud kirjanduse ja allikate nimistu vormistus ja punktuatsioon peab järgima artikli keele reegleid.

Viidete vormistamiseks on soovitatav kasutada viitehaldureid (nt Zotero või Wordi viidetehaldur), millest saab määrata ka viidete keele.

Raamat

Kulmar, Tarmo. 2020. *Kurze Einführung in einige Aspekte der grausameren religiösen Praktiken der mesoamerikanischen Zivilisation*. München: Himmelherrgott-Donnerwetter.

Osa raamatust

Karo, Roland. 2025. „Hullu teadlase päevaplaan“. *Ebateaduse aabits*, toimetanud Rögabert Ilusmees ja Vello Kurinahk, 33–35. Tartu: Hullu Teadlase omakirjastus.

Ajakirjaartikkel

Rohtmets, Priit ja Eusebius Pamphilus. 2024. „Metodoloogilisi ja allikakriitilisi tähelepanekuid teadustekstide pealkirjade pikkuse ja sisu kvaliteedi suhtes Eesti kirikulookitajates 21. sajandi esimese ja teise kümnendi kontekstis“. *Ebateaduslik Ajakiri* 86 (2): 297–445.

Ajaleheartikkel

Peedu, Indrek. 2020. „Metodoloogilist marginaaliat kultuuriteooria ja religiooniuuringute deliminatsiooni paradigmaatilise diskursuse narratiivi“. *Kapa-Kohila Teadusühingu ajaleht*, 14. veebruar 2020.

Intervjuu

Jumal, Issand. 2017. Autori intervjuu. 1. aprill, 2017. Audiosalvestus, 6:66.

Veebilink

Tarkmees, Emmanuel. 2024. „Jumala olemasolu matemaatiline tõestus“. Vaadatud 26. juunil 2024. <https://www.delfi.ee/123456/jumala-olemasolu-matemaatiline-toestus>.

Sotsiaalmeedia puhul viidatakse kas postituse või kommentaari autorile või üleslaadijale.

Autori puudumisel tsiteeritakse organisatsiooni või pealkirja või kolme esimese sõna kaudu:

„Religioossuse tunne inimkonnas“. 1938. *Kiriku elu* 6 (10): 68–70.

Ajalik ja ajatu. 2007. „Rudolf Otto“. Tallinn: ETV. Vaadatud 13. augustil 2023. <https://arhiiv.err.ee/video/vaata/ajalik-ja-ajatu-rudolf-otto>.

Kui allikas ei ole originaalis ladina tähestikus, kasutatakse tekstisiseseks viitamiseks latiniseeritud vormi (nt: Aun 1992), kasutatud kirjanduse nimistus aga kirjutatakse lahti järgmiselt:

Aun 1992 = Аун, Маре. 1992. *Археологические памятники второй половины 1-го тысячелетия н. э. в Юго-Восточной Эстонии*. Tallinn: Олион.

Arhiiviallikatel põhinevate artiklite puhul kasutab *Usuteaduslik Ajakiri* järgnevat CMSi adaptsooni:

Teksti sees viidatakse arhiiviallikatele *arhiivimoodustaja järgi* ja lisatakse ette arhiivi nimetus, leheküljed eraldatakse komaga:

(EELKKA, Viljandi Pauluse kogudus 1936, 52)

(TÜR KHO, Academia Gustaviana 1690, 12)

(RA, UN volinik 1981b, 155–160)

(SRA, De la Gardieska 1681, s.n.)

Kui arhiivimoodustaja järgi viitamine pole võimalik, viidatakse teksti pealkirja, esimeste sõnade või autori kaudu. Kui leheküljed on pagineerimata, lisatakse ladinakeelne lühend *s.n.* (*sine numerorum*). Kui dateerimine pole võimalik, lisatakse aastaarvu asemele ladinakeelne lühend *s.d.* (*sine datum*).

Artikli lõpus olevas Kasutatud kirjanduse ja allikate nimistus tuuakse arhiiviallikad välja eraldi jaotusena nimistu alguses ning jaotatakse arhiivide kaupa. Kui võimalik, kirjeldatakse säiliku asukohta fondi nime või numbriga, nimistu nime või numbriga ja säiliku numbriga kaudu, mis eristatakse punktidega. Vajadusel lisatakse kuupäev ja/või leheküljenumbri, mis eristatakse eelnevast komaga.

Arhiiviallikad

Eesti Ajalooarhiiv (EAA)

EAÕK Halliste-Penuja koguduse 1900. a. aruanne. 1900. EAA.1960.1.33, 221–222.

Eesti Evangeelse Luteri Kiriku Konsistooriumi arhiiv (EELKKA)

Viljandi Pauluse kogudus. 1936. Jaan Lattiku kiri, 3. oktoober.

Riigiarhiiv (RA)

(NSVL MN j. a.) Usuasjade Nõukogu (UN) volinik Eestis. 1981b. Переписка с Советом по делам религий при Совете Министров СССР. RA, ERA.R-1989.1.237. Vaimulike kaebused, 12. juuni.

Tartu ülikooli raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakond (TÜR KHO)

Academia Gustaviana. 1690. Constitutioner, 7.1.2. Kongl. Academiens i Dorpt Constitutioner förswenskade, dateerimata.

Sveriges Riksarkivet (SRA)

De la Gardieska samlingen 1681. E 1567. Statius Stein till Magnus Gabriel De la Gardie. 20. mai.

Ülejäänud kasutatud kirjandus viidatakse tavapärase CMSi author-date'i stiili järgi alapealkirja all **Kasutatud kirjandus ja muud allikad**, allikatüüpide kaupa jaotamata.